

**Formació i treball en xarxa
en societats complexes**
Miquel Àngel Essomba i Daniel Muntané
(coordinadors)
Fundació Jaume Bofill, 2009

EXPERIMENTACIONS DE LES TITULACIONS DE MESTRE-PRACTICUM*

*Recull de les fitxes de les experimentacions que s'han dut a terme a les aules de les universitats catalanes participants en el Projecte TRAMA, durant el curs 2007-2008

Títol de l'experimentació	El pràcticum de magisteri i la diversitat cultural
Assignatura	Pràcticum III i IV
Titulació	Mestre Especialitat Educació Infantil
Professors que imparteixen l'assignatura	Mercè Edo i Mercè Roc
Universitat i facultat	Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de l'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Conèixer el mapa de professionals i funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.
- X Desenvolupar un treball interdisciplinari i interprofessional en/sobre el conjunt del territori més enllà de la pròpia institució i/o àmbit en el qual es treballa.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

Cada professora de la universitat (formadora de mestres), les alumnes en pràctiques (mestres en formació) i les mestres de l'escola (mestres en actiu), conjuntament, aposten per orientar el desenvolupament del pràcticum cap a la recerca-acció, convençudes que aquesta metodologia de recerca educativa facilita al futur mestre concebre la seva pràctica com la d'un professional reflexiu capaç de generar transformacions substancials, tant en el seu coneixement professional com en el context social en el qual intervé.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Les alumnes de Magisteri en pràctiques, les professores de l'assignatura de la facultat, les mestres de les aules on es duen a terme les pràctiques, altres professionals del CEIP (cap d'estudis, mestre d'educació especial, etc.), professionals vinculats a l'escola que no formen part del claustre (com, per exemple, psicopedagog provinent de l'EAP, educadora mediadora familiar vinculada amb la comunitat, logopeda provinent de l'EAP) i altres possibles per determinar.

2.2. Descripció dels continguts

- Situació de l'escola dins del barri i actitud que pren aquesta amb relació a l'augment d'immigrants.
- L'escola i la interculturalitat. El plantejament pedagògic de cada centre i els elements que el contextualitzen. Peculiaritats del projecte educatiu i curricular del centre i de les programacions referents a l'atenció a la diversitat. Consideracions sobre aspectes sociolingüístics i culturals dels infants, les famílies i l'entorn comunitari.

- Concepte i objecte de l'educació intercultural. Cooperació i intercanvis de documents i experiències amb professionals sobre idees que ajudin a posar en pràctica projectes d'educació intercultural, des d'una perspectiva interdisciplinària, amb la intenció de plantejar accions educatives més adequades als problemes que sorgeixen de transformacions socials complexes en societats interculturals.
- Els plantejaments educatius a l'aula. Continguts, metodologia, recursos i avaluació.
- Les relacions entre l'escola i els serveis educatius de l'entorn comunitari. La col·laboració i el treball en xarxa amb els professionals externs —l'EAP, serveis socials, biblioteca, centres de recursos i altres centres educatius del barri.
- Relacions entre escola, família i serveis comunitaris. Coparticipació en l'educació dels infants.
- Dissenyar, posar en marxa i avaluar projectes d'educació intercultural.

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

A cada estudiant se li assigna un centre escolar amb un percentatge alt de ciutadans nouvinguts o de població pertanyent a minories culturals.

Els estudiants tenen un tutor de facultat i un tutor de centre. Els estudiants de tercer que han triat aquest projecte tenen el mateix tutor a la facultat i s'organitzen en grups, amb l'objecte de desenvolupar una metodologia de treball cooperatiu i una predisposició a participar i implicar-se per preparar les activitats que caldrà dur a terme durant l'estada de pràctiques: observacions, presa de decisions sobre instruments i registre de dades, intercanvi d'informacions i punts de vista, contrastació de dades de la realitat amb coneixements teòrics, reflexió sobre la preparació i participació en activitats, etc. Aquestes sessions amb el tutor de la facultat es fan un cop per setmana durant una hora i mitja.

Un cop cada dos mesos hi ha una reunió amb els mestres de les escoles i amb els estudiants als centres escolars.

Els tutors de la facultat i del centre tenen contacte freqüent per fer un seguiment de les pràctiques, així com en el plantejament de temes a tractar en les sessions de tutoria a la universitat.

Durant la primera fase (primer semestre) els estudiants consulten documents i recopilen i analitzen informacions per tal de conèixer i participar en experiències pràctiques que preveuen l'atenció educativa a la diversitat com a factor enriquidor de les interaccions interpersonals en diversos contextos socials —escolar, familiar, comunitari—, així com els plantejaments psicopedagògics que tenen en compte, d'una banda, les característiques sociolingüístiques i culturals de la població escolar i de les famílies i, de l'altra, el treball interdisciplinari amb el conjunt de professionals i institucions del territori (entorn) que col·laboren amb els mestres de l'escola.

En la segona fase (segon semestre) han de dissenyar i posar en pràctica una unitat didàctica —de mutu acord amb els dos tutors—, que serà desenvolupada per cada estudiant en el grup classe on fa les pràctiques. Per fer la preparació i el seguiment de la unitat de programació, cada estudiant compta amb l'assessorament dels dos tutors, la col·laboració i el treball en equip dels companys, i amb l'assessorament de diferents professionals que col·laboren amb els mestres i desenvolupen funcions en institucions del territori (entorn).

El disseny, l'elaboració i l'avaluació de la unitat de programació requereixen per part dels estudiants un treball autònom i en equip: la cerca i anàlisi de documents, el treball de camp, la confecció de guions de recollida de dades i de procediments d'anàlisi interpretativa, i el treball cooperatiu amb els companys.

2.4. Descripció de l'avaluació

Pel que fa a les dues primeres competències:

- Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- Conèixer el mapa de professionals i de funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.

Seràn avaluades a través de la memòria del Pràcticum III, així com en els seminaris de treball, tant a les sessions a l'escola (mestres i altres professionals) com a la facultat ens les tutories setmanals.

Pel que fa a la tercera competència:

- Desenvolupar un treball interdisciplinari i interprofessional en o sobre el conjunt del territori més enllà de la pròpia institució i/o àmbit en el qual es treballa.

L'avaluació es farà, tant en el primer semestre (Pràcticum III) com en el segon, a partir del disseny, la posada en pràctica, l'avaluació de la unitat didàctica que es materialitzen en una memòria i un informe del mestre tutor de l'escola.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

Per fer un pràcticum d'aquestes característiques és important que els alumnes de Magisteri comparteixin un marc conceptual i metodològic amb el professor de la universitat que els ha de guiar. Per això és molt útil que hagin assistit a una o més assignatures impartides per la mateixa professora de la universitat. També és un requisit que els alumnes de Magisteri escullin per si mateixos formar part d'aquest projecte, en el qual se'ls demana un grau d'implicació i autoreflexió força elevat.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

En algun moment d'aquesta col·laboració entre UAB i CEIP es podrien fer seminaris i assessorament per part de la professora de la universitat, altres professionals del territori i educadors de l'escola on es du a terme la pràctica. Aquesta activitat de formació es podria incloure en els plans de formació de la Generalitat, ICE i/o municipi. Aquest fet proporcionaria uns espais i uns temps marcats per a la reunió i la reflexió conjunta, on els alumnes de pràcticum hi serien convidats, de manera que es facilita el creixement professional a tots els agents implicats.

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

És important que el centre on es desenvolupa el pràcticum i la professora de la universitat tinguin una relació estreta de col·laboració, així com que es comparteixin aspectes fonamentals metodològics, didàctics i conceptuals amb relació a què s'entén per ensenyar i aprendre i com acollir la diversitat, aspectes recollits en el projecte educatiu del centre.

3.4. Recursos

- ALSINET, J.; BASSEDAS, N. i altres (2000). *Com ens ho fem?: Propostes per educar en la diversitat*. Barcelona: Graó.
- BADILLO, E. i EDO, M. (2004a). «El prácticum de magisterio: Un espacio para la innovación y la investigación en el aula», a *Actas del III Congreso Internacional de Docencia Universitaria y Innovación*. Girona.
- BELTRAN, M. (2006). *Relacions entre famílies immigrades i institucions en l'etapa de zero a sis anys*. Col. Finestra Oberta, núm. 46. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (1996). *Educació Intercultural: Orientacions per al desplegament del currículum*. Barcelona: Departament d'Ensenyament.
- ESSOMBA, M. A. (2005). *L'atenció a la diversitat a Catalunya: Debat en el sistema educatiu*. Barcelona: Eumo.
- GAINE, B. i VAN KEULEN, A. (1997). *Criterios para una formación sin prejuicios en la edad temprana*. Londres: Muntant / Eytarn.
- DIVERSOS AUTORS (1997). «Hacia una educación multicultural», a *Cuadernos de Pedagogía*, núm. monogràfic.
- SCHÖN, D. (1992). *La formación de profesionales reflexivos: Hacia un nuevo diseño de la enseñanza y aprendizaje en las profesiones*. Barcelona.: Paidós-MEC.
- VANDENBROECK, M. i VAN KEULEN, A. (2001). «Imatges i prejudicis entre infants i educadors», a *Infància a Europa*. Barcelona: Associació de Mestres de Rosa Sensat.
- VILA, I.; SIQUES, C. i ROIG, T. (2006). *Llengua, escola i immigració: Un debat obert*. Barcelona: Graó.
- Web: Espai LIC <[http:// www.xtec.es/lic](http://www.xtec.es/lic)>
- DVD: *Una nana para Hamza*. Bèlgica: VBJK.

Títol de l'experimentació	Construir coneixement. La intervenció participativa
Assignatura	Pràcticum I
Titulació	Mestre d'Educació Primària
Professors que imparteixen l'assignatura	Enric Vilaplana Lapena
Universitat i facultat	Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat de Ciències de l'Educació

1. IDENTIFICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

1.1. Competències que es treballen amb l'experimentació

- X Projectar l'educació com una tasca comunitària i, alhora, projectar les funcions del professional de l'educació com un treball en xarxa.
- X Incorporar el territori en l'acció educadora i l'acció educadora en el territori.
- X Comprendre el dinamisme dels trets identitaris i les seves relacions en el territori de la institució educativa.
- X Conèixer el mapa de professionals i funcions professionals que desenvolupen la seva acció en un territori.
- X Dissenyar, desenvolupar i avaluar projectes de treball integrat, d'acord amb diferents graus de complexitat i en sintonia amb la competència transversal de saber fer projectes.

1.2. Breu descripció de l'experimentació

El Pràcticum I pretén acostar els alumnes en formació al món professional tot aplicant plantejaments reflexius respecte del paper del mestre i sobre el coneixement del sistema educatiu.

Els estudiants han de cercar les informacions pertinents en contextos educatius per revertir-los al grup classe.

L'àmbit d'intervenció és el grup classe des de diferents observacions prèvies en altres contextos educatius a partir d'un treball de petit grup.

2. EXPLICACIÓ DE L'EXPERIMENTACIÓ

2.1. Agents implicats

Alumnes, professor tutor del Pràcticum I, mestres de les escoles, alumnes de les escoles, membres de l'equip de direcció de les escoles, ajuntaments i altres organismes facilitadors d'informació i personal no docent de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

2.2. Descripció dels continguts

Aquesta assignatura (Pràcticum I) està intencionadament relacionada amb l'assignatura Teoria i Història de les Institucions Educatives.

És una primera aproximació dels estudiants a la realitat i la pràctica educativa prevista dins del sistema educatiu.

Continguts específics:

- Escola i entorn. El context social i físic del centre
- Estructura del sistema educatiu
- Tipologies de centres
- Organització i gestió dels centres educatius
- Organització i gestió de l'aula

2.3. Descripció del procediment i la metodologia utilitzats

Cap a finals de desembre, quan ja s'han desenvolupat la major part dels continguts de l'assignatura Teoria i Història de les Institucions Educatives, es consensua un guió d'observació del centre educatiu on els alumnes han de fer el seu Pràcticum, organitzats en grups de tres a sis persones. Aquest pràcticum suposa una estada de dues setmanes en un centre educatiu.

Es procura que diferents grups vagin a diferents tipus de centres (escoles públiques urbanes, escoles rurals, escoles privades concertades —religioses i laiques—, escoles privades no concertades i centres d'educació d'adults).

El guió té un caràcter orientatiu, atès que la realitat de cada centre és diferent, però cal que tothom treballi sobre tres aspectes:

- El context i l'entorn del centre de pràctiques
- L'organització i la gestió del centre
- L'aula: organització de l'espai i del temps i de les activitats

El tutor del pràcticum es posa en contacte amb les escoles per tal de revalidar l'estada dels alumnes.

Durant el segon quadrimestre del curs es dedica una hora setmanal a les exposicions de cada petit grup al grup classe tot seguint les orientacions dissenyades anteriorment. Es pretén que el coneixement adquirit per cada membre del grup de manera individual i en situacions fàcilment abastables (petit grup) reverteixi a tot el grup classe.

Les comunicacions han de ser clares i precises, de manera que cada membre del grup classe pugui reflexionar sobre i participar de la construcció del coneixement proposat pels altres companys. De l'hora destinada a les exposicions de les experiències es reserva un temps per al debat i la discussió.

També cal tenir en compte el suport tecnològic que utilitzen els alumnes en les seves exposicions, de manera que l'ús de diferents formes d'exposició dels conceptes que cal comunicar es podria considerar com un contingut secundari.

2.4. Descripció de l'avaluació

Mètode d'avaluació utilitzat:

—Guió de l'exposició

Els alumnes han de confeccionar un guió per a l'exposició de la seva experiència. Aquest és un treball d'equip, en el qual han d'organitzar la seva comunicació a partir dels tres àmbits d'observació.

—Comunicació

Han d'exposar al grup gran els aspectes que considerin més rellevants del seu pràcticum com a aportació al coneixement de la realitat educativa viscuda per a la resta de companys. Qualitat i claredat en l'exposició.

—Informe memòria

Cada equip de treball ha de lliurar una memòria en la qual apareguin les reflexions respecte dels tres àmbits d'observació:

- El context del centre educatiu
- L'organització i la gestió del centre
- La gestió i l'organització d'un grup classe (individual)

—Qüestionari d'autoavaluació sobre la participació de l'alumne en el període de pràctiques i el seu paper en les sessions de comunicacions.

3. CRITERIS I ORIENTACIONS PER A LA POSADA EN PRÀCTICA

3.1. Criteris i orientacions de caràcter didàctic

Els continguts estan establerts en la programació de les observacions. L'ordre existent suposa reflexionar des dels àmbits més amplis als més concrets en què s'ubica un centre educatiu. D'aquí que la primera observació s'ocupi del context en què es troba situat el centre (característiques històriques, socials, culturals i econòmiques, serveis externs, institucions externes que condicionen o amb les quals el centre té connexions). La segona observació ha de preveure els aspectes interns que defineixen el centre (dimensions, tipologia, organització i gestió, mecanismes de participació, òrgans i institucions internes). La tercera observació s'ha d'ocupar d'una aula (l'organització de l'espai, del temps i de les activitats, el paper del mestre i dels alumnes, el camp de les relacions, les connexions amb altres grups, el paper del grup dins del centre).

El grup classe ha d'organitzar-se en petits grups de treball per tal de fer les observacions convingudes en diferents centres educatius i revertir-les al grup gran. És pretén crear en les sessions col·lectives un ambient de comunicació i participació que suposi la recreació dels aprenentatges adquirits en l'estada en els centres de pràctiques.

3.2. Criteris i orientacions de caràcter organitzatiu

A banda de la constitució dels grups de treball, cal disposar d'espais i d'estones que possibilitin a aquests petits grups confeccionar els seus guions d'exposició i l'informe memòria.

Cal, també, disposar d'un espai ampli (cal tenir en compte que el grup classe es compon d'unes cinquanta persones), en el qual es puguin fer les comunicacions i el debat que, al redós de l'exposició, es deriva. Aquest espai ha d'estar dotat dels aparells necessaris per a les exposicions. Convé que el temps disponible per a aquestes sessions col·lectives sigui suficient per incloure l'exposició del treball, el col·loqui posterior i la intervenció sintètica del professor.

És necessari oferir a l'alumnat recursos per a la preparació formal de les seves exposicions (aules i equips informàtics i multimèdia).

3.3. Criteris i orientacions de caràcter relacional

Els alumnes han d'establir contacte amb els òrgans directius del centre on pretenen fer la seva pràctica i amb els mestres acollidors. També poden establir contacte amb altres persones o institucions externes que els puguin facilitar informacions necessàries per al seu treball.

La universitat, per via del tutor, s'ha de posar en contacte amb el centre per tal de validar la demanda dels estudiants.

Normalment, els centres als quals s'adrecen els estudiants ja tenen un conveni general signat amb la universitat.

La facultat facilita les informacions pertinents des de l'oficina de coordinació del pràcticum.

Els estudiants han de trobar els mecanismes interns de relació (emocionals i funcionals) per tal de poder organitzar, desenvolupar i avaluar la feina.

3.4. Recursos

Tot allò que fa referència al sistema educatiu: precedents i desenvolupament.

Títol	Projecte de pràcticum sobre l'hort escolar al CEIP Montfalgars de Girona. Es basa en una metodologia de recerca acció col·laborativa i comunitària
Assignatura	Pràcticum dels Estudis de Primària
Titulació	Mestre de Primària
Professorat implicat	Lluís del Carmen i Lúdia Ochoa
Facultat	Educació i Psicologia de la UdG

DISSENY DE L'EXPERIÈNCIA	
Objectius	—Fer les tasques pròpies del pràcticum, centrat en un projecte compartit, mitjançant el treball en equip. —Augmentar la participació dels mestres i alumnes del centre en el projecte d'hort escolar. —Implicar educadors externs i altres sectors del barri de Santa Eugènia al projecte. —Aconseguir una major atenció de diferents institucions locals al projecte.
Procediment	—Al mes de juny es planteja a l'equip directiu del centre, per part dels tutors de pràcticum de la Facultat d'Educació, la possibilitat que l'hort escolar, on fins al moment només participava un mestre i un curs d'alumnes, s'ampliï a altres cursos. —Els tutors ens comprometen a portar-hi un grup d'estudiants interessats i el nostre ajut per treballar en equip amb els mestres del centre interessat. —Al setembre, en una nova reunió, es concreten els mestres que hi intervindran, i es pren la decisió d'incorporar un reforç extern: una educadora social, especialitzada en projectes d'horticultura ecològica a les escoles. —Es constitueix una comissió per organitzar les tasques de l'hort i s'inicia la formació de les estudiants del pràcticum en tècniques agrícoles. —Al començament de novembre s'inicien les tasques dels alumnes de segon, cinquè i sisè de primària. —Actualment es continuen les tasques de treball i seguiment. —Al gener es desenvoluparan activitats conjuntes amb els hortolans de les hortes de Santa Eugènia (unes quaranta persones adultes), que es reuneixen mensualment al centre social del barri. —També es comptarà amb la col·laboració d'una fotògrafa, pintora i hortolana del barri, especialment interessada a sensibilitzar la població sobre temes ambientals.
Sistema de relacions (intern, amb l'entorn)	Ja s'ha descrit anteriorment.
Sistema d'avaluació de l'experiència	—Els dos tutors del pràcticum fan un seguiment directe de l'experiència i analitzen i valoren de forma continuada la marxa de l'experiència amb els diferents agents implicats (equip directiu, mestres, comissió de

	l'hort, estudiants de pràcticum, alumnes del centre i agents externs). —Els dos tutors reben un diari setmanal de les quatre estudiants del pràcticum que participen en l'experiència, en el qual informen de primera mà de les seves vivències i reflexions. —Es faran dues sessions de valoració global amb els diferents col·lectius implicats, en les quals es recolliran els aspectes millor valorats i s'assenyalaran nous objectius de millora. —Al final del procés es pretén arribar a un acord amb el centre per consolidar i ampliar l'experiència el curs vinent, a l'hora que difondre-la a altres centres del barri.
--	--

Títol	Noves pràctiques educatives a l'educació infantil
Assignatura	Seminari / pràcticum
Titulació	Magisteri d'Educació Infantil
Professorat implicat	Elisabeth Alomar i Kurz, Xavier Àvila i Morera, Jorge Coderch i Allué, Mercè Cols i Catasús, Mireia Civís i Zaragoza, Pia Marquilles i Figueres, i Imma Panedès i Crusats.
Facultat	FPCEE Blanquerna (URL)

DISSENY DE L'EXPERIÈNCIA ¹	
Objectius	1. Identificar, documentar i justificar bones maneres de fer que es desenvolupen en el si de les escoles de pràctiques i que contribueixen a la millora del nivell d'excel·lència de l'educació infantil.² 2. Comunicar aquestes bones pràctiques de manera oral i a través de diversos suports digitals (vídeo, pàgines web, presentacions, etc.) i intercanviar idees i experiències personals sobre aquestes. 3. Dur a terme un treball (amb una fase individual i una altra en grup) de manera interdisciplinària i cooperativa. Entendre la importància i la necessitat de treballar en equip i amb un enfocament global per crear contextos d'aprenentatge enriquidors. 4. Contribuir al disseny, l'edició i la publicació a la Xarxa i en suport CD/DVD d'una publicació que aplegui les bones pràctiques documentades entre tots.

¹ Cal fer constar que aquesta experiència ja s'està implementant en els estudis de Magisteri d'Educació Infantil, però que la seva incorporació com a experimentació pel projecte TRAMA respon a la voluntat d'introduir canvis i millores. Concretament, amb vista al curs 2007-2008 es potenciaran tots aquells aspectes vinculats al treball en xarxa tant des de la metodologia com des del contingut.

² Enguany es farà èmfasi en el fet que, d'entre els valors d'una bona pràctica, hi ha que aquesta no sigui puntual. Així doncs, ens esforçarem a cercar bones pràctiques que garanteixin el màxim d'agents implicats: relació escola-família, relació de l'escola amb l'entorn, relació entre diferents etapes, etc., per així acostar-nos a bones pràctiques vinculades a l'organització en xarxa.

Procediment	1. Cada estudiant escull en el si de la seva escola de pràctiques una experiència que identifica com a bona pràctica³. 2. L'estudiant es documenta, pel que fa a la bona pràctica, quant al marc teoricopràctic de referència, els orígens, les motivacions de la seva posada en pràctica, les finalitats i els objectius, les característiques, els punts forts i els febles, els reptes i les expectatives de futur, etc. D'entre les diverses fonts que consultarà hi haurà el professorat de la facultat especialista en l'àmbit de la bona pràctica. 3. L'estudiant dissenya, elabora i completa la plana web que recollirà la bona pràctica. 4. S'inicia el treball cooperatiu intraseminaris: el seminari es constitueix en petits grups de treball, cada un dels quals aprofundeix en una de les bones pràctiques seleccionades. 5. Cada grup de treball elabora una presentació PowerPoint. 6. S'elabora el disseny del CD que ha de recopilar totes les bones pràctiques del grup classe.
Sistema de relacions (intern, amb l'entorn)	Distingim diferents sistemes de relacions: —Universitat-escoles de pràctiques —Estudiants-tutors i mestres de les escoles —Entre estudiants (en petit grup i en gran grup) —Entre professors de diferents assignatures —Entre estudiants i professors d'assignatures / especialistes —El mateix que reflecteix la bona pràctica (per exemple escola-família, escola-entorn, escola-museus, etc.)
Sistema d'avaluació de l'experiència	S'avaluarà el grau d'assoliment de cadascun dels objectius a partir de: —Reunió de revisió —Qüestionari breu administrat als estudiants (format HTML) —Actes de la fase de treball en petit grup —Registre de camp de cadascun dels professors

³ Per tal d'unificar criteris pel que fa a la consideració d'una experiència com a bona pràctica i ajudar a identificar-la es desenvoluparà un treball previ de consens de significat entorn de la idea de *bona pràctica*. Així, s'introduiran els indicadors clau per identificar una bona pràctica, d'entre els quals n'hi haurà de vinculats al treball en xarxa (nombre d'agents implicats, tipus de repercussió de la bona pràctica, durada, etc.).

D'altra banda, i per tal d'afavorir la identificació de bones pràctiques properes al treball en xarxa, es presentarà una classificació dels àmbits als quals pot pertànyer una bona pràctica (metodologia d'escola, àrees curriculars, relació família-escola, relació escola-entorn, etc.), tot posant l'èmfasi en l'interès d'identificar bones pràctiques de treball en xarxa.